



ÉPÍTÉSI ÉS KÖZLEKEDÉSI  
MINISZTERIUM

**TANTERVI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEK**

**Utánképzés foglalkozásvezetők alapképzési tanfolyamának számára**

**2023.**

A közlekedési igazgatási feladatokkal összefüggő hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 4. § (5) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján az utánpótlás foglalkozásvezetők alapképzésének tantervét és vizsgakövetelményeit az alábbiakban határozom meg.

Jelen dokumentum az utánpótlás foglalkozásvezetők alapképzésére vonatkozó tanterv.

Budapest, 2023. január 30.

Lázár János építési és közlekedési miniszter nevében és megbízásából:

  
Mikulás Róbert  
főosztályvezető

Készítette:

Építési és Közlekedési Minisztérium  
Közlekedésért Felelős Államtitkárság  
Közlekedési Hatósági Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkárság  
Közúti Gépjármű-közlekedési Hatósági Főosztály  
Hatályos: 2023. február 1.

# TARTALOMJEGYZÉK

<b>TARTALOMJEGYZÉK</b> .....	<b>3</b>
<b>I. Meghatározások</b> .....	<b>4</b>
<b>II. A képzés célja, feladata, követelményrendszere, fogalmak</b> .....	<b>5</b>
<b>III. A képzéssel kapcsolatos előírások</b> .....	<b>6</b>
<b>IV. A kiválasztási eljárás követelményei</b> .....	<b>8</b>
1. Utánképzés foglalkozásvezetői alapképzés kiválasztási eljárása.....	8
2. A kiválasztási eljárás egyéb feltételei.....	8
<b>V. A kiválasztási eljárás követelményeinek teljesítése</b> .....	<b>9</b>
1. Közlekedési alapismeretek teszt.....	9
2. Személyiség-alkalmasság teszt.....	10
3. Felvételi elbeszélgetés.....	11
<b>VI. Óraterv</b> .....	<b>12</b>
1. Utánképzés foglalkozásvezetői alapképzés - UKFVA.....	12
2. Utánképzés foglalkozásvezetői szakosító hospitálás.....	13
<b>VII. Általános módszertani útmutató a képzéshez</b> .....	<b>14</b>
<b>VIII. Tantárgyak és hospitálások tantervi és módszertani útmutatója</b> .....	<b>15</b>
A. Közlekedépszichológiai ismeretek – UKKP.....	15
B. Jogi és adminisztrációs ismeretek – JOGA.....	16
C. Utánképzési programok általános ismertetése – UKPA.....	17
D. Utánképzési programok végrehajtásának módszertana – UKMA.....	19
E. Az utánképzési csoportprogramok demonstrációja – UKDA.....	20
F. Csoportvezetési és kommunikációs készségek - UKCK.....	21
G. Szakosító hospitálás – UKHS.....	22
<b>IX. Vizsgakövetelmények</b> .....	<b>23</b>
1. Utánképzés foglalkozásvezetői alapképzés képesítő vizsgája.....	23
2. A vizsgáztatás egyéb feltételei.....	23
<b>X. Vizsgatárgyak vizsgakövetelményei</b> .....	<b>24</b>
1. Utánképzési ismeretek - UKJV.....	24
2. Csoportvezetői és kommunikációs készségek.....	25

## I. Meghatározások

*A kiválasztási eljárást végző szervezet:* KAV Közlekedési Alkalmassági és Vizsgaközpont Nonprofit Kft.

*Vizsgáztatást végző szervezet:* KAV Közlekedési Alkalmassági és Vizsgaközpont Nonprofit Kft.

*Tapasztalati napló:* a vizsgáztatást végző szervezet által meghatározott formátumú napló, melyben a foglalkozásvezető-jelölt a hospitálási eseményeit és a hospitáláson szerzett tapasztalatait rögzíti.

*Utánképzés foglalkozásvezetői alapképzési minősítő lap:* a kiválasztási eljárás felvételi elbeszélgetését lezáró dokumentum, mely tartalmazza, hogy a jelölt mely utánképzési programokra kap „javasolt” minősítést.

## **II. A képzés célja, feladata, követelményrendszere, fogalmak**

### **Az alapképzés célja**

Az alapképzés célja, hogy az utánpótlás foglalkozásvezetőként működő közlekedési szakemberek, illetve pszichológusok, pszichiáterek megfelelő szakértelemmel rendelkezzenek ahhoz, hogy az általuk alkalmazott korszerű pedagógiai-pszichológiai módszerek segítségével az utánpótlásban résztvevő járművezetők felismerhessék saját közlekedési magatartásuk és tudásuk hiányosságait, illetve azt, hogy milyen módon lehetséges ezek korrekciója az adott esemény megismétlődésének elkerülése érdekében. További cél, hogy az utánpótlás foglalkozásvezető ismerje meg a munkájához kapcsolódó jogszabályi előírásokat, szakmai tevékenységében feleljen meg az etikai elvárásoknak. A képzés elméleti és gyakorlati szinten felkészíti az utánpótlási foglalkozásvezetőket a jelen és a közeljövő kihívásaira, különös tekintettel az alkohol és a tudatmódosító szerek hatása alatti gépjárművezetés, valamint a feltűnő közlekedési magatartás problémakörére.

### **Az alapképzés feladata, követelményrendszere**

Az alapképzés feladata, hogy mindazon ismeretek, jártasságok és készségek elsajátításának lehetőségét biztosítsa, amelyek a fenti cél eléréséhez szükségesek, ide értve:

- a foglalkozásvezető személyiségének alakítását, közlekedési magatartásának és megítélésének fejlesztését és tudatosítását,
- a korszerű, általános és szakmai műveltség körébe tartozó ismeretek, tájékozottság erősítését,
- a sikeres foglalkozásvezetői tevékenység gyakorlásának megalapozását, amely korszerű, általános, szakmai-elméleti és gyakorlati ismereteket, jártasságot ad,
- a foglalkozásvezető felkészítését a csoportok kezelésére, a csoporton belüli kommunikáció kialakítására, fenntartására.

Az alapképzés során a foglalkozásvezetők következő készségeit és képességeit kell kialakítani és fejleszteni:

- jogszabályi ismeretek,
- szakmai tudás,
- pedagógiai kompetenciák,
- csoportvezetési kompetenciák,
- kommunikációs képességek,
- a saját személyiség terén: önreflexió, kommunikáció, konfliktuskezelés, érzékenyítés.

### III. A képzéssel kapcsolatos előírások

1. A képzés megnevezése: Utánképzés foglalkozásvezetői alapképzés

2. A képzést előíró jogszabályok

2.1. A közlekedési igazgatási feladatokkal összefüggő hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet

2.2. A közúti járművezetők utánképzéséről szóló 139/1991. (X. 29.) Korm. rendelet

3. A képzés minimális időtartama

Sorszám	A szaktanfolyam megnevezése	Minimálisan kötelező tanóraszám
UKFVA	Utánképzés foglalkozásvezetői alapképzés	54*

\* A tanóraszám előírás a tantermi képzésben megvalósuló szaktanfolyamra értendő. Az e-learning rendszerű oktatás keretében szervezett szaktanfolyamokon a hallgatók egyéni haladási időigénye határozza meg az egyes elméleti tantárgyakra fordítandó időt.

4. Az alapképzésre jelentkezés feltételei

4.1. A jelentkező rendelkezik legalább 2 éve érvényes, nem kezdő „B” kategóriás járművezetői engedéllyel.

4.2. A jelentkező rendelkezik

- felsőfokú végzettséggel, továbbá
- az alábbi szakirányú végzettség vagy képesítés valamelyikével:
  - elméleti és gyakorlati képzésre érvényesített közúti járművezető szakoktatói képesítés,
  - közúti járművezető gyakorlati vizsgabiztosi képesítés,
  - pszichológus, pszichiáter vagy pszicho-terapeuta végzettség.

5. Az alapképzésben történő részvétel feltétele az előzetes kiválasztási eljárás eredménye alapján „utánképzés foglalkozásvezetői képzésen részvételre javasolt” minősítés megszerzése.

6. Az alapképzés teljesítésével a foglalkozásvezető az I., II. vagy III. programok közül azokra szerez jogosultságot, amelyekre vonatkozóan rendelkezik a 6.1. pontban meghatározott táblázat szerinti elvárt képzettséggel. További szakosító jogosultság az adott programra vonatkozóan jelen tantervben meghatározott óraszámban végzett szakosító hospitálással és a hospitálásról vezetett tapasztalati napló birtokában szerezhető.

6.1. A szakosító hospitálás típusa szerint elvárt képzettségek

Szakosító képzés típusa	Elvárt képzettség
I. program szakosítóhoz	• „Közlekedési ismeretek” szakos szakoktatói képesítés

II. program szakosítóhoz	<ul style="list-style-type: none"> <li>• „Járművezetési gyakorlat” szakos szakoktatói képesítés</li> </ul>
III. program szakosítóhoz	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Elméleti és/vagy gyakorlati képzésre érvényesített közúti járművezető szakoktatói képesítés</li> <li>vagy</li> <li>• Pszichológus, pszichiáter vagy pszicho-terapeuta végzettség</li> </ul>
IV. program szakosítóhoz	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Elméleti és/vagy gyakorlati képzésre érvényesített közúti járművezető szakoktatói képesítés, vagy</li> <li>• Pszichológus, pszichiáter vagy pszicho-terapeuta végzettség</li> </ul>
V. program szakosítóhoz	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pszichológus, pszichiáter vagy pszicho-terapeuta végzettség</li> </ul>
VI. program szakosítóhoz	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pszichológus, pszichiáter vagy pszicho-terapeuta végzettség</li> </ul>
VII. program szakosítóhoz	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pszichológus, pszichiáter vagy pszicho-terapeuta végzettség</li> </ul>

6.2. Program szakosító hospitáláson az a személy vehet részt, aki

- az utánpépzés foglalkozásvezetői alapképzést a hospitálás időpontjától számított két éven belül „megfelelt” minősítéssel teljesítette,
- adott programra rendelkezik a 6.1. pontban meghatározott táblázat szerinti elvárt képzettséggel,
- az alapképzés lezárásakor az *Utánpépzés foglalkozásvezetői alapképzési minősítő lapon* adott programra „javasolt” minősítést kapott,
- a jelentkezéshez az *Utánpépzés foglalkozásvezetői alapképzési minősítő lap* másolatát benyújtotta

vagy

- legalább két éve utánpépzési foglalkozásvezetői képesítéssel rendelkezik,
- legalább 10 alkalommal utánpépzési foglalkozást vezetett,
- adott programra rendelkezik a 6.1. pontban meghatározott táblázat szerinti elvárt képzettséggel,
- két, legalább 5 éves gyakorlattal rendelkező, az utánpépzési foglalkozásvezetői nyilvántartásban szereplő, az adott program fajtán legalább 20 alkalommal foglalkozást vezető foglalkozásvezető az adott program szakosító képzésre javasolja,
- a jelentkezéshez a „*Jelentkezési lap utánpépzés foglalkozásvezetői szakosító képzésre*” című dokumentumot a Vizsgaközpontnak benyújtotta és „Utánpépzés foglalkozásvezetői szakosító képzésen részvételre javasolt” minősítést kapott.

## IV. A kiválasztási eljárás követelményei

### 1. Utánpótlás foglalkozásvezetői alapképzés kiválasztási eljárása

<b>Követelmény kódja</b>	<b>Követelmény</b>	<b>Követelmény fajtája</b>
UKKK	Közlekedési alapismeretek teszt	Számítógépes elméleti vizsga
UKKS	Személyiség-alkalmasság teszt	CPI teszt
UKKF	Felvételi elbeszélgetés	Szóbeli

### 2. A kiválasztási eljárás egyéb feltételei

- 2.1. A jelentkező a Közlekedési alapismeretek teszt sikeres teljesítése esetén tehet eleget a felvételi eljárás további követelményeinek.
- 2.2. A jelentkező a Felvételi elbeszélgetésen a Közlekedési alapismeretek teszt sikeres teljesítését és a Személyiség-alkalmasság teszten való részvételt követően vehet részt.



## V. A kiválasztási eljárás követelményeinek teljesítése

### 1. Közlekedési alapismeretek teszt

*A követelmény kódja: UKKK*

*A követelmény teljesítése*

A követelmény teljesítéséhez egy 20 kérdésből álló feleletválasztós tesztet kell sikeresen megoldani számítógépen. Egy kérdésre maximum 1 perc áll rendelkezésre, így a teszt maximális időtartama 20 perc. Az elérhető maximális pontszám 32 pont, amelyből a sikeres teszthez legalább 24 pontot kell elérni.

*A teszt ismeretanyaga*

A teszt ismeretanyaga megegyezik a „B” kategóriás járművezetői tanfolyam „Közlekedési alapismeretek”, „Járművezetés elmélete” és a „Szerkezeti és üzemeltetési ismeretek” című tantárgyainak ismeretanyagával.

*A teszt személyi feltételei*

A teszt kitöltését olyan, a kiválasztási eljárást végző szervezet által kijelölt személy felügyelheti, aki rendelkezik számítógépes elméleti vizsgabiztosi képesítéssel és szerepel a közúti közlekedési szakemberek vizsgabiztosi névjegyzékében.

*A teszt tárgyi feltételei*

A közlekedési hatóság által előzetesen jóváhagyott számítógépes elméleti vizsgaterem.

## **2. Személyiség-alkalmasság teszt**

***A követelmény kódja: UKKS***

***A követelmény teljesítése***

A követelmény teljesítéséhez egy CPI személyiség-alkalmasság tesztet kell elvégezni.

***A teszt személyi feltételei***

A teszt elvégzését olyan, a kiválasztási eljárást végző szervezet által kijelölt személy felügyelheti, aki rendelkezik pszichológusi vagy pszichiáteri végzettséggel.

***A teszt tárgyi feltételei***

A teszt zavartalan elvégzésére alkalmas helyiség.

### **3. Felvételi elbeszélgetés**

#### ***A követelmény kódja: UKKF***

#### ***A követelmény teljesítése***

A követelmény teljesítéséhez a jelentkezőnek felvételi elbeszélgetésen kell részt vennie, melynek végén a Közlekedési alapismeretek teszt és a Személyiség-alkalmasság teszt eredményeit is figyelembe véve „utáncépzés foglalkozásvezetői képzésen részvételre javasolt” minősítést kell kapnia.

#### ***Az elbeszélgetés személyi feltételei***

A felvételi elbeszélgetés olyan, a kiválasztási eljárást végző szervezet által kijelölt legalább 2 fő vezetésével történhet, akik közül az egyik csoportvezető pszichológusi vagy pszichiáteri végzettséggel, a másik közúti járművezetői szakoktatói vagy vizsgabiztosi képesítéssel rendelkezik.

#### ***Az elbeszélgetés tárgyi feltételei***

A felvételi elbeszélgetés zavartalan elvégzésére alkalmas helyiség.

## VI. Óraterv

### 1. Utánképzés foglalkozásvezetői alapképzés - UKFVA

<b>Tantárgy típusa</b>	<b>Tantárgy kódja</b>	<b>Tantárgyak</b>	<b>Minimálisan kötelező tanóraszám</b>
Elmélet	UKKP	Közlekedépszichológiai ismeretek	4
	JOGA	Jogi és adminisztrációs ismeretek	4
	UKPA	Utánképzési programok általános ismertetése	4
	UKMA	Az utánképzési programok végrehajtásának módszertana	6
Gyakorlat	UKDA	Utánképzési III. program demonstrációja	24
	UKCK	Csoportvezetői és kommunikációs készségek	12

## 2. Utánpótlás foglalkozásvezetői szakosító hospitálás

Szakosító hospitálás megnevezése	Szükséges hospitációs gyakorlat	Óraszám
I. program foglalkozásvezetői szakosító hospitálás	Hospitálás I. program foglalkozásán	12
II. program foglalkozásvezetői szakosító hospitálás	Hospitálás II. program foglalkozásán	7
III. program foglalkozásvezetői szakosító hospitálás	Hospitálás III. program foglalkozásán	24
IV. program foglalkozásvezetői szakosító hospitálás	Hospitálás IV. program foglalkozásán	50
V. program foglalkozásvezetői szakosító hospitálás	Hospitálás V. program foglalkozásán	7
VI. program foglalkozásvezetői szakosító hospitálás	Hospitálás VI. program foglalkozásán	15
VII. program foglalkozásvezetői szakosító hospitálás	Hospitálás VII. program foglalkozásán	25

## **VII. Általános módszertani útmutató a képzéshez**

A képzések tananyagának összeállításánál figyelembe kell venni az előző évek változásait, az utáncépzési programok lefolytatásában szerzett tapasztalatokat.

Az elméleti tantárgyak eredményes tantermi oktatásához nélkülözhetetlen a változatos módszerekkel végzett szemléltetés. A falitábla-sorozatok, kivetített prezentációk mellett célszerű egyéb eszközöket (modellek, makettek, metszetek, valós szerkezetek, számítógépes animációk, stb.) is használni. A tanfolyamot meghirdető képzőszerv nyújtson segítséget az egyéni tanúláshoz, adjon írásbeli tájékoztatást a felkészüléshez.

A gyakorlati oktatás során az előírt tananyag tényleges gyakorlati bemutatásán túl a lehető legtöbb lehetőséget kell biztosítani az utáncépzés foglalkozásvezető jelöltek aktív egyéni tevékenységére, szereplésére, önálló kommunikációjára.

## VIII. Tantárgyak és hospitálások tantervi és módszertani útmutatója

### *A tantárgyak felsorolása*

#### **A. Közlekedépszichológiai ismeretek – UKKP**

A tantárgy tanításának célja, hogy az utánpótlás foglalkozásvezetők olyan speciális pszichológiai ismereteket szerezzenek, melyek a közlekedési feladatok során a közlekedők, járművezetők viselkedésével kapcsolatban kiemelt jelentőségű, különös tekintettel a közlekedői döntéseket, a helyes cselekvéseket befolyásoló tényezőkre.

#### ***Tárgyi feltételek***

- A tanfolyam létszámának megfelelő tanterem, szemléltetésre alkalmazott korszerű eszközök (fali tablók, multimédiás oktatástechnológiai eszközök, számítógép kivetítő berendezéssel, stb.).
- E-learning rendszerű oktatás esetén a képzésnek megfelelő, jogszabályban előírtak szerinti tanúsított és minősített e-learning keretrendszer és tananyag.

#### ***Személyi feltételek***

A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki

- rendelkezik pszichológusi vagy pszichiáteri végzettséggel, és
- legalább 10 utánpótlási feltárást/programot végzett/vezetett.

#### ***Részletes tanterv***

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagot kell tanítani:

- A közlekedépszichológia tárgya
- A járművezetői tevékenység folyamata, hierarchiája
- A járművezető teljesítőképességét meghatározó tényezők
- Életkor hatása a teljesítőképességre, fiatalok és idősek közlekedésének jellemzői
- A teljesítőképességet időlegesen rontó tényezők: alkohol, elfáradás, monotonia, stressz
- A járművezetés által támasztott követelményeket meghatározó tényezők
- A teljesítőképesség és a követelményszint dinamikus egyensúlya
- Balesetveszélyt növelő tényezők: szándékos szabályszegés, tévesztés, elvétel, kihagyás
- Az információ felvétele, feldolgozása
- Aluról felfelé - felülről lefelé irányuló feldolgozás
- Sémák szerepe a közlekedési környezet észlelésében
- Észlelési hibák
- A sebesség érzékelése, a sebességadaptáció jelensége, a sebességválasztást befolyásoló tényezők
- A figyelem jelentősége, a figyelem-elterelődés formái
- Kockázatvállalási elméletek
- Zéro-kockázat elmélete, a motiváció szerepe a kockázatvállalásban
- A veszélyészlelés fontossága
- A kockázat-homeosztázis elmélete
- Döntések különböző forgalmi helyzetekben
- Társas befolyásolás a közlekedésben
- Attitűd szerepe
- Agresszió a közlekedésben
- A magatartás szabályozás elemei: előzmény – magatartás – következmény

## **B. Jogi és adminisztrációs ismeretek – JOGA**

A tantárgy tanításának célja, hogy a hallgatók birtokában legyenek azoknak a jogszabályi ismereteknek, amelyek meghatározzák az utánpézés kereteit és a foglalkozásvezető tevékenységét. A képzés során megismerik továbbá, hogy tevékenysége során milyen adminisztrációs kötelezettségeknek kell eleget tennie az utánpézés foglalkozásvezetőnek.

### ***Tárgyi feltételek***

- A tanfolyam létszámának megfelelő tanterem, szemléltetésre alkalmazott korszerű eszközök (fali tablók, multimédiás oktatástechnológiai eszközök, számítógép kivetítő berendezéssel, stb.).
- E-learning rendszerű oktatás esetén a képzésnek megfelelő, jogszabályban előírtak szerinti tanúsított és minősített e-learning keretrendszer és tananyag.

### ***Személyi feltételek***

A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki rendelkezik a következő végzettségek, vagy képesítések valamelyikével:

- jogi végzettséggel,
- közigazgatási szakvizsgával,
- igazgatásszervezői végzettséggel.

### ***Részletes tanterv***

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagot kell tanítani:

- Az utánpézés rendszer kialakulása, nemzetközi és hazai sajátosságai
- A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény
- A közúti közlekedési előéleti pontrendszerről szóló 2000. évi CXXVIII. törvény
- A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény
- A közlekedési igazgatási feladatokkal összefüggő hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet
- A közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet
- A közúti járművezetők utánpézéséről szóló 139/1991. (X. 29.) Korm. rendelet
- Az utánpézésre kötelezett járművezetők jogi és adminisztrációs kötelezettségei
- Az utánpézésre jelentkezők nyilvántartásba vétele, szükséges adategyeztetés és adatfelvétel
- Az utánpézés keretében történő adminisztrációs feladatok elvégzéshez szükséges nyomtatványok
- A képzési folyamat során alkalmazott dokumentumokat illető kitöltési kötelezettségek
- Az utánpézés teljesítésének igazolása



## C. Utánképzési programok általános ismertetése – UKPA

A tantárgy tanításának célja, hogy a hallgatók megismerjék az utánképzés során alkalmazott feltárás eljárását, illetve az egyes programokat (I-VII). A tantárgy elméleti oldalról mutatja be, hogy milyen eszközökkel, milyen lehetséges csoportdinamikai módszerekkel érhetőek el az egyes programok által kitűzött célok.

### **Tárgyi feltételek**

- A tanfolyam létszámának megfelelő tanterem, szemléltetésre alkalmazott korszerű eszközök (fali tablók, multimédiás oktatástechnológiai eszközök, számítógép kivetítő berendezéssel, stb.).
- E-learning rendszerű oktatás esetén a képzésnek megfelelő, jogszabályban előírtak szerinti tanúsított és minősített e-learning keretrendszer és tananyag.

### **Személyi feltételek**

A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki

- rendelkezik utánképzés foglalkozásvezetői képesítéssel, és
- legalább 10 utánképzési feltárást/programot végzett/vezetett.

### **Részletes tanterv**

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagot kell tanítani:

- A feltárás eljárásának menete:
  - A feltárást vezetők személyi követelményei
  - A feltárás szakaszainak ismertetése
    - Közlekedési ismeretek teszt ismertetése
    - Járművezetési próba ismertetése
    - Pszichológiai exploráció ismertetése
  - A feltárás eredményének lehetséges kimenetelei, a döntéshozatal menete
- Az I. program ismertetése
  - Közlekedési ismeretek elemzése
  - A csoportképzés menete
  - A legjellemzőbb hibák (jogi, vezetéselméleti, közlekedéserkölcsi, járműműszaki) áttekintése, a hibajavítás lehetséges pedagógiai eszközeinek ismertetése
  - Az I. programot lezáró vizsga menete
- A II. program ismertetése:
  - A feltárás gyakorlati vezetési eredményének elemzése
  - A foglalkozásvezetőhöz kerülés menete
  - Pedagógiai módszerek a hibás beállítódások megszüntetésére
  - A II. programot lezáró vizsga menete
- A III. program ismertetése:
  - A program célja és az ezt szolgáló keretek ismertetése
  - A csoportképzés menete
  - A csoportfolyamatok jellemzőinek ismertetése (csoportdinamika, csoport indítása, zárása, nap indítása, zárása, a gépjárművezetői stílus, agresszió, frusztrációs tolerancia, szabálykövető magatartás)
  - Esettanulmányok vezetése, koordinálása
- A IV. program ismertetése:
  - A program célja és az ezt szolgáló keretek ismertetése
  - A csoportképzés menete

- Módszerek ismertetése (értelmezés, szembesítés, tanácsadás szupportív elemek használatával, szorongás oldása (konfrontáció - átélés), a hatékony megküzdési formák begyakorlása (trauma feldolgozás, önerősítés)
- A traumatikus események megbeszélésének módszertana
- Az V-VII. programok ismertetése:
  - A programok céljának és az ezt szolgáló kereteknek az ismertetése
  - A csoportképzés menete
  - Alkoholológiai ismeretek (egyéni bontás, alkoholezrelék, az ittasság szubjektív élménye, másnaposság, tévhitek)
  - Az alkoholfogyasztás – vezetés szétválasztásának pszichológiai és pedagógiai eszközei (az alkohol vezetési képességekre gyakorolt hatása)
  - Az alkoholfogyasztási szokások feltérképezésének módszerei
  - Egyénre szabható elkerülési stratégiák
  - Az alkoholfogyasztásból adódó veszteségek feltérképezésének módszerei

## **D. Utánképzési programok végrehajtásának módszertana – UKMA**

A tantárgy tanításának célja, hogy az utánképzés foglalkozásvezetők birtokában legyenek azon pszichológiai és módszertani ismereteknek, amelyek elősegítik az egyes programok eredményes és hatékony lebonyolítását, kiemelve azt a célt, hogy az utánképzésre kötelezett további közlekedési magatartása a mindenkori jogszabályi előírásoknak megfelelővé váljék.

### ***Tárgyi feltételek***

- A tanfolyam létszámának megfelelő tanterem, szemléltetésre alkalmazott korszerű eszközök (fali tablók, multimédiás oktatástechnológiai eszközök, számítógép kivetítő berendezéssel, stb.).
- E-learning rendszerű oktatás esetén a képzésnek megfelelő, jogszabályban előírtak szerinti tanúsított és minősített e-learning keretrendszer és tananyag.

### ***Személyi feltételek***

A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki

- rendelkezik pszichológusi vagy pszichiáteri végzettséggel, vagy
- legalább 10 utánképzési feltárást/programot végzett/vezetett.

### ***Részletes tanterv***

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagot kell tanítani:

- Az utánképzési programok sajátosságai, különös tekintettel az egyes utánképzési programokon részt vevők személyiség jegyeire
- Az egyes utánképzési programokba sorolandó ügyfelek jellemző személyiségi attitűdjei
- A kapcsolatfelvétel és a kapcsolattartás szomatikus és viselkedési alapelvei
- Elfogadó kommunikáció, affektív (érzelmi) funkciók feltérképezési sajátosságai
- Az egyes utánképzési programokhoz tartozó követelményrendszer személyiségfüggő adaptálása
- A személyességi jegyek és a hozzájuk kapcsolódó magatartási jellemzők kapcsolatai
- A csoportvezetés általános ismérvei
- Az utánképzési programok tematikus felépítése, a leggyakrabban alkalmazott gyakorlatok ismertetése
- Az utánképzési csoportok vezetésével kapcsolatos adminisztratív teendők

## **E. Az utánképzési csoportprogramok demonstrációja – UKDA**

A tantárgy célja, hogy a hallgatók saját élményt szerezzék és a csoport működését személyesen megtapasztalva sajátítsák el az utánképzés csoportprogramjainak szakaszait, módszereit. A tantárgy tréning rendszerben a csoportmunka módszerével (optimálisan 8-15 fős) mutatja be az ismeretanyagot és tanítja a hallgatót.

A hallgatók a csoportprogramok foglalkozásának megfelelően, a csoport tagjainak és vezetésének szerepköreit szimulálva ismerjék meg – és a tréning során gyakorolják – a programok során a csoport tagjainál előforduló jellegzetes magatartási hibák, valamint közlekedési attitűd korrekcióinak lehetőségeit.

### ***Tárgyi feltételek***

- A csoportok számának megfelelő (legfeljebb 15 fős) terem, mozgatható székekkel ellátva, a hallgatói létszámnak megfelelő csoportos foglalkozások megtartásához,
- Szemléltetésre alkalmazott korszerű eszközök (fali tablók, multimédiás oktatástechnológiai eszközök, számítógép kivetítő berendezéssel, stb.).

### ***Személyi feltételek***

A tantárgy oktatása kettős vezetésű, olyan személyek oktathatják, akik legalább 10 utánképzési feltárást/programot végeztek/vezettek, továbbá

- az egyik csoportvezető pszichológusi vagy pszichiáteri végzettséggel, a másik közúti járművezetői szakoktatói vagy vizsgabiztosi képesítéssel rendelkezik.

### ***Részletes tanterv***

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagot kell tanítani és a csoportmunka során alkalmazni, gyakoroltatni:

- Csoportindítási és zárási módszerek
- Napindítási és napi zárási módszerek
- Bemutatkozási módszerek
- Bizalmi légkör megteremtésének eszközei
- Empátia működése a csoportban
- Csoportvezetés felelősségének bemutatása, csoportellenállás kezelésének módszerei
- Az események megbeszélésére irányuló módszertani elemek bemutatása gyakorlati eszközök (táblahasználat, technikák) és pedagógiai eszközök (segítő kérdések, kiértékelési módszerek) alkalmazásával

## F. Csoportvezetési és kommunikációs készségek - UKCK

A kommunikációs tréning a csoportműködéshez szükséges kommunikációs készségek fejlesztésére irányul.

A tréning minden esetben csoportban történik, a tréning során a teljes csoport, vagy kisebb csoportban végeznek – jellemzően szituációs – feladatokat.

A tréning során a hallgatók megismernek és kipróbálnak olyan kommunikációs eszközöket, melyeket a csoportos foglalkozások során hasznosítani tudnak.

### *Tárgyi feltételek*

- A tanfolyam létszámának megfelelő tanterem, szemléltetésre alkalmazott korszerű eszközök (fali tablók, multimédiás oktatástechnológiai eszközök, számítógép kivetítő berendezéssel, videó felvételek visszánézésére alkalmas televízió készülékkel, stb.).
- Kisebb csoportok számára megfelelő terem.

### *Személyi feltételek*

A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki

- rendelkezik tréning-csoport vezetői képzéssel és legalább 3 éve vezet kommunikációs tréningeket.

### *Részletes tanterv*

A tréning során a csoport működtetéséhez, a cél eléréséhez szükséges valamint azt támogató kommunikációs technikákat sajátíthatnak el a hallgatók, majd azt követően csoportfoglalkozások keretében azok alkalmazását próbálják ki, gyakorolják. Visszajelzéseket kapnak kommunikációs erősségeikről és a fejlesztendő területekről.

*A tréning során* az alább felsorolt ismeretanyagot kell tanítani és a csoportmunkában alkalmazni, gyakoroltatni:

- A kommunikáció folyamatának modellje
- Verbális-nem verbális kódok
- A visszajelzés fontossága
- Kontextus szerepe a kommunikációban
- Vélemény a másik viselkedéséről nem minősítő, hanem leíró stílusban
- A metakommunikáció jelentősége
- Kérdés szerepe a kommunikációban, fontosabb kérdésfajták
- Az aktív hallgatás fontossága
- Magabiztos, meggyőző kommunikáció
- Logikus, világos, lényegre törő fogalmazás
- Konfliktuskezelési módok (elkerülés, alkalmazkodás, versengés, együttműködés, kompromisszum) előnyei, hátrányai, kommunikációs jellemzői
- “Nyer-nyer” helyzetek kialakítása
- Váratlan helyzetek hatékony kezelése
- A csoport ellenállás kezelése

## **G. Szakosító hospitálás – UKHS**

Hospitálási gyakorlat az I., II., III, IV. V., VI. és VII. utáncépzési program célirányos megfigyelésére és a program gyakorlati alkalmazására.

A hospitálási gyakorlat minden esetben valós programok, valamint az utáncépzés foglalkozásvezető jelenlétében történhet meg. A tantárgy célja, hogy a hallgatók közvetlen tapasztalatot szerezzenek a megfigyelt program menetéről, annak lebonyolítási technikájáról, a csoportvezetés sajátosságairól, megismerjék az adott csoportra jellemző szakmai attitűdöket, magatartásformákat, személyiségi jellemzőket.

### ***Tárgyi feltételek***

A hospitálásra vonatkozó tárgyi feltételek megegyeznek a megfigyelt program csoport utáncépzési program foglalkozásának megtartására vonatkozó tárgyi feltételekkel.

### ***Személyi feltételek***

A hospitálásra vonatkozó személyi feltételek megegyeznek a megfigyelt program csoport foglalkozásának megtartására vonatkozó személyi feltételekkel.

### ***Részletes tanterv***

A hospitálás során az alábbiakat kell a gyakorlatban a hallgatónak megfigyelnie:

- Az egyes programokba sorolt járművezetők program-specifikus azonosságai
- A különböző célorientáció vezérelte foglalkozási metodikák
- A csoport tagjainak egyedi tulajdonságai és a csoport közösségi megnyilvánulásának kapcsolata, hatásmechanizmusa
- A figyelem, az érdeklődés és az aktivitás megteremtése, megtartása
- Csoportfoglalkozás dinamikája
- A csoport vezetése, irányítása
- A csoport ráhatás vizsgálata, kezelése
- Összefüggések megvilágítása
- Magatartást formáló javító gyakorlatok
- Kiscsoportos gyakorlatok
- Konklúziók kialakításának folyamata, befolyásoló tényezők

A hospitálók beosztását a képző – a vizsgáztatást végző szervezettel egyeztetve – csak úgy szervezheti, hogy egy adott programon a hospitálók létszáma

- I. program csoporton  
a résztvevők létszámát és a terem befogadó képességét figyelembe véve legfeljebb 5 fő,
- II. program csoporton  
legfeljebb 1 fő;
- IV., V., VI., VII. program csoporton  
legfeljebb 2 fő lehet.

A hospitálás beosztás során törekedni kell arra, hogy lehetőség szerint az egyes hospitálással érintett programokon különböző személyek legyenek a programvezetők.

## IX. Vizgákövetelmények

### 1. Utánképzés foglalkozásvezetői alapképzés képesítő vizsgája

Vizsgatárgy típusa	Vizsgatárgy kódja	Vizsgatárgyak	Vizsgatárgy fajtája
Elmélet	UKJV	Utánképzési ismeretek	Számítógépes elméleti vizsga
Elmélet	UKCK	Csoportvezetői és kommunikációs készségek	Szóbeli vizsga

### 2. A vizsgáztatás egyéb feltételei

Sikertelen elméleti vizsga esetén javító vizsga vizsgatárgyanként két-két alkalommal tehető, amelyre a képző szerv által küldött vizsgaidőpont igénylés alapján a vizsgáztatást végző szervezet három vizsganapot biztosít. Három sikertelen vizsga esetén újabb vizsgára kizárólag a képzés teljes megismétlését követően kerülhet sor.

## **X. Vizsgatárgyak vizsgakövetelményei**

### **1. Utánképzési ismeretek - UKJV**

***A vizsgatárgy kódja: UKJV***

***A vizsga követelményei***

A vizsga teljesítéséhez egy 40 kérdésből álló feleletválasztós tesztet kell sikeresen megoldani számítógépen. Egy kérdésre maximum 1 perc áll rendelkezésre, így a vizsga maximális időtartama 40 perc. Az elérhető maximális pontszám 40 pont, amelyből a sikeres vizsgához legalább 36 pontot kell elérni.

***A vizsga ismeretanyaga***

A vizsga ismeretanyaga megegyezik az alapképzés „Utánképzési programok általános ismerete” (UKPA) az „Utánképzési programok végrehajtásának módszertana (UKMA) és a „Jogi és adminisztrációs ismeretek” (JOGA) című tantárgyainak ismeretanyagával.

***A vizsgáztatás személyi feltételei***

A vizsgatárgyat olyan, a vizsgáztató szervezet által kijelölt személy vizsgáztathatja, aki rendelkezik számítógépes elméleti vizsgabiztosi képesítéssel és szerepel a közúti közlekedési szakemberek vizsgabiztosi névjegyzékében.

***A vizsgáztatás tárgyi feltételei***

A közlekedési hatóság által előzetesen jóváhagyott számítógépes elméleti vizsgaterem.

***A vizsgáztatás egyéb feltételei***

A vizsgára bocsátás feltétele az utánképzés foglalkozásvezetői alapképzés igazolt elvégzése.



## **2. Csoportvezetői és kommunikációs készségek**

### ***A vizsgatárgy kódja: UKCK***

#### ***A vizsga követelményei***

A vizsga teljesítéséhez két vizsgatételt kell a vizsgázónak kiválasztani és ismertetni a tételek ismeretanyagát, majd a kommunikációs és csoportvezetői képességet mérő szóbeli vizsga alapján megfelelt szakértői értékelést kapni.

A vizsgatételek ismertetésére fordítható idő 20 perc, amelyből 5 perc a felkészülési idő. Sikertelen a vizsga, ha a vizsgázó bármely kihúzott tétel ismeretanyagában tájékozatlan.

#### ***A vizsga ismeretanyaga***

A teszt ismeretanyaga megegyezik az alapképzés „Csoportvezetői és kommunikációs készségek” (UKCK) című tantárgy ismeretanyagával.

#### ***A vizsgatételek***

1. A kommunikáció folyamatának modellje
2. Verbális-nem verbális kódok
3. A visszajelzés fontossága
4. Kontextus szerepe a kommunikációban
5. Vélemény a másik viselkedéséről nem minősítő, hanem leíró stílusban
6. A metakommunikáció jelentősége
7. Kérdezés szerepe a kommunikációban, fontosabb kérdésfajták
8. Az aktív hallgatás fontossága
9. Magabiztos, meggyőző kommunikáció
10. Logikus, világos, lényegre törő fogalmazás
11. Konfliktuskezelési módok (elkerülés, alkalmazkodás, versengés, együttműködés, kompromisszum) előnyei, hátrányai, kommunikációs jellemzői
12. “Nyer-nyer” helyzetek kialakítása
13. Váratlan helyzetek hatékony kezelése
14. A csoport ellenállás kezelése

#### ***A vizsgáztatás személyi feltételei***

A vizsgatárgyat a vizsgáztatást végző szervezet által kijelölt 2 fő vizsgáztathatja. Az egyik vizsgabiztosnak teljesítenie kell a „Csoportvezetői és kommunikációs készségek” (UKCK) című tantárgy személyi feltételeit, a másik vizsgabiztosnak foglalkozásvezetői képesítéssel kell rendelkeznie.

#### ***A vizsgáztatás tárgyi feltételei***

A vizsgacsoport létszámának megfelelő tanterem.

#### ***A vizsgáztatás egyéb feltételei***

A kommunikációs és csoportvezetői képességet mérő szóbeli vizsga kizárólag a vizsgatételek anyagának sikeres ismertetése esetén kezdhető meg.

